

S A F A

Kohti kestäväää rakennettua ympäristöä

Kuntapäätätjä, tue kuntasi omaleimaisuutta ja huolehdi yhteisestä omaisuudesta!

Rakennettuun ympäristöön liittyvät päätökset ovat pitkävaikutteisia. Niillä vaikutetaan kuntalaisten hyvinvointiin, alueiden elinvoimaan, kaupunkien vetovoimaan ja talouteen. Luottamushenkilönä voit olla vaikuttamassa kestävyden toteutumiseen elinympäristössäsi pitkälle tulevaisuuteen.

Kuntien tulee luoda olosuhteet asukkaiden ja kaikkien ympäristössä toimivien kestäväälle elämän tavalle. Rakennetussa ympäristössä on otettava huomioon rakentamisen vähähiilisyys, energiatehokkuus, luonnonvarojen kestävä käyttö ja koko yhdyskuntarakenteen kyky hillitä ilmastonmuutosta. Merkittäviä päätöksiä elinkaaren aikaisesta ympäristövaikutuksesta tehdään jo hankkeen suunnitteluvaiheesta lähtien.

- kuntani varmistaa kauniin, kestävän ja sopusuhtaisen kaupunkikuvan kaavamääräyksiin ja riittäviin rakennusvalvonnan resursseihin
- kuntani rakennuttamissa rakennuksissa minimoidaan päästöt materiaalivalinnoin ja lämmitysmuodon valinnalla
- kuntani kannustaa kestäviin energiamuotoihin siirtymistä ja luo kiinteistöjen omistajille kannustimia ja ohjeita rakennusten ominaisuuksia kunnioittaville energiakorjauksille sekä lähinergiaratkaisuille
- kuntani kaavoittaa julkisen henkilöliikenteen mahdollistavaa kaupunkia
- kuntani edistää kiertotaloutta ja toteuttaa kiertotalouden pilottihankkeita

Rakennusperinnöstään huolehtiva kunta on vetovoimainen ja kulttuurisesti kestävä.

Rakennusperintö luo kokemuksellisia ympäristöjä ja paikan identiteettiä, joka parantaa elämisen laatua. Omaleimaisuus syntyy eri-ikäisten rakennusten muodostamasta kokonaisuudesta, jonka ylläpidosta huolehtiminen kuuluu osaltaan kunnalle.

- kuntani laatii Arkkitehtuuripoliittisen ohjelman
- kuntani huolehtii omistamistaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaista rakennuksista sekä kannustaa paikallisen rakennusperinnön hyvään ylläpitoon ja hyödyntämiseen
- kuntani laatii ajantasaisen kulttuuriperintökohteiden inventoinnin, jota voi käyttää rakennusperinnön ylläpitämiseen ja koulujen kulttuuriperintökasvatukseen

Rakennukset muodostavat merkittävän osan kunnan omaisuudesta. Tiloihin ja infrastruktuuriin liittyvät hankinnat ovat kunnan strategisia päätöksiä. Kunta on merkittävä palvelujen tilaaja, jonka tulee varmistaa hyvillä hankinnoilla sekä huolellisella ylläpidolla ja korjaamisella rakennuksen elinkaaren mittainen kokonaistaloudellisuus. Suunnitelmallisella kunnossapidolla hallitaan korjausvelan kasvua ja hillitään tulevaisuuden investointi paineita.

- kuntani investoi riittävästi rakennusten ylläpitoon ja oikea-aikaiseen korjaamiseen - korjausvelka pienenee tai ei kasva
- kuntani tekee hankinnat vastuullisesti ja pitkäjänteisesti laatua painottaen
- kuntani käyttää suunnittelukilpailuja toimivan, kestävän ja kauniin ympäristön varmistamiseksi
- Kuntani pilkkoo toteutettavien alueiden suunnittelun ja toteutuksen sopivan kokosiin osiin, mikä varmistaa vaihtelevan ympäristön synnyn ja tarjoaa mahdollisuuden myös pienille ja paikallisille toimijoille

Peruskorjaaminen on purkavaa uudisrakentamista tehokkaampi keino välttää päästöjen syntymistä lähivuosikymmeninä, jotka ovat ratkaisevia ilmastonmuutoksen torjunnan ja siihen sopeutumisen näkökulmasta. Hyödyntämällä olemassa olevaa rakennusta alkuperäiseen tai muuttuvaan käyttöön pienennetään merkittävästi rakentamisesta muodostuvia hiilipäästöjä.

- kuntani kaavoituksessa huomioidaan rakentamisen ilmastovaikutuksia
- kuntani hyödyntää ja korjaa käytöstä poistuneita rakennuksia uusiin käyttötarkoituksiin purkamisen sijaan

Ympäristölle tarvitaan huolehtija. Kuntapäätäjänä huolehdi osaltasi kuntasi rakennetusta omaisuudesta ja ympäristöstä.

Kestävä rakentaminen on vähähiilistä, energiatehokasta, korjattavaa, muuntojoustavaa, esteetöntä, materiaalitehokasta ja kierrätettävää. Se luo kaunista, turvallista ja terveellistä ympäristöä.

Kestävä yhdyskuntarakenne perustuu vähähiilisiin energia- ja liikenneratkaisuihin, kierto talouteen ja kestävän elämäntavan mahdollistamiseen. Se huomioi viherrakenteen, biodiversiteetin säilymisen ja ekosysteemipalvelut.

Ilmastonmuutoksen tehokas hillitseminen edellyttää uutta ajattelua alueiden käytön ja tilojen suunnittelussa ja materiaalivalinnoissa, mutta myös elämäntavoissa ja kulutustottumuksissa.

Tutkittujen tapausten perusteella peruskorjaaminen on purkavaa uudisrakentamista tehokkaampi keino välttää päästöjen syntymistä lähivuosikymmeninä, jotka ovat ratkaisevia ilmastonmuutoksen torjunnan ja siihen sopeutumisen näkökulmasta.

Purkaa vai korjata -raportti <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162862>

Vieressä olevat luvut Rakennetun ympäristön tila -raportista (ROTI 2021) https://www.ril.fi/media/2021/vaikuttaminen/roti-2021/roti2021_low3.pdf

Kiinteistö- ja rakentamisala

83 % kansallisvarallisuudesta

15 % BKTstä

20 % työllisyydestä

60 % investoinneista

35 % energiakulutuksesta

76 % hiilipäästöistä

Rakennukset ovat merkittävä hiilivarasto.

Uusia rakennuksia rakennettaessa rakenteisiin sitoutunut hiilidioksidi aiheuttaa merkittävän hiilipiikin.

Rakentamisen osuus raaka-aineiden kulutuksesta on noin **50 %** ja valtaosa rakentamisessa käytetyistä raaka-aineista on uusiutumattomia.

SAFA

Suomen Arkkitehtiliitto
www.safa.fi